

PSYCHOTERAPIE, KOMPETENCE PSYCHOTERAPEUTA

Martina Richterová Těmínová
Škola SUR

Štrasburská deklarace psychoterapie

21.10.1990

- V souladu s cíli Světové zdravotnické organizace (WHO), nediskriminačním přístupem platným v rámci Evropské Unie (EU) a určeným pro Evropský hospodářský prostor (EEA) a principem volného pohybu osob a služeb níže podepsaní souhlasí s následujícími body:
- Psychoterapie je nezávislá vědecká disciplína, jejíž výkon je nezávislým a svobodným povoláním.
- Psychoterapeutický výcvik probíhá na pokročilé, kvalifikované a vědecké úrovni.
- Je zajištěna a garantována rozmanitost psychoterapeutických metod.
- Úplný psychoterapeutický výcvik zahrnuje teorii, sebezkušenost a praxi pod supervizí. Poskytuje přiměřenou znalost různých psychoterapeutických procesů. Do výcviku lze vstoupit na základě rozličné předchozí kvalifikace, zvláště v humanitních a sociálních vědách.

Definice profese psychoterapie

- 1) Psychoterapeutická praxe je komplexní, vědomá a plánovaná léčba psychosociálních, psychosomatických a behaviorálních poruch či stavů utrpení pomocí psychoterapeutických vědeckých metod, a to interakcí mezi jednou či více léčenými osobami a jedním nebo více psychoterapeuty s cílem snížit záporný postoj ke změně a umožnit zrání, rozvoj a zdraví léčené osoby. To vyžaduje obecný i specifický výcvik a vzdělání.
- 2) Nezávislá praxe psychoterapie spočívá v svébytném odpovědném výkonu schopností popsaných výše, ať již je prováděna v soukromé praxi nebo v rámci instituce.

- Psychoterapie je běžně klientům poskytována napříč resorty ve zdravotnictví, v sociálních službách, školství, v pedagogicko psychologických poradnách, v rodinných poradnách, ve vězeňství, v adiktologických službách i soukromoprávních praxích.
- Mimo resort zdravotnictví její poskytování není nijak legislativně upraveno, a tedy neexistuje formalizované oprávnění k výkonu psychoterapie v tomto prostoru. Lze tedy vycházet „pouze“ z občanského zákoníku v části Péče o zdraví. Nicméně tuto úpravu považujeme pro výkon psychoterapie za nedostatečnou, neboť kromě jiného neupravuje kvalifikaci psychoterapeuta

Kvalifikace psychoterapeuta dle ČAP podmínky

- příslušné pregraduální vzdělání – min. magisterský stupeň ve vyjmenovaných humanitních oborech,
- ukončený akreditovaný komplexní psychoterapeutický výcvik a průběžně dokládat daný počet hodin kontinuálního vzdělávání a supervize.
- Člen ČAP se při výkonu své profese zavazuje dodržovat Etický kodex EAP a samozřejmě platné legislativní normy ČR. Takového profesionála považujeme za kompetentního a oprávněného k praktikování psychoterapie.

Právní zakotvení psychoterapie

- Pojem psychoterapeut je právně použit v kap. 4 bod 42.2 příl. vyhl. č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů. Děje se tak ve spojení s vykazováním zdravotních výkonů psychoterapeutických, což mohou činit pouze „psychoterapeuti se specializací v systematické psychoterapii (lékaři včetně psychiatrů a kliničtí psychologové).“

Kdo je psychoterapeutem pro ČPS ČLS JEP

- Používání profesního označení „psychoterapeut“ není zákonem výslovně vyhrazeno. Nicméně ze zdravotnického práva, včetně práva veřejného zdravotního pojištění vyplývá, že používání tohoto označení přísluší pouze:
 - a) psychiatrům se vzděláním v psychoterapii, b) jiným lékařům, nežli psychiatrům, se vzděláním v psychoterapii (psychoterapeutickou kvalifikací),
 - c) klinickým psychologů,

- Psychoterapeut není Národní soustavě povolání, kouč ano, supervizor ano

Akreditace SUR

- Česká asociace pro psychoterapii
- Česká psychoterapeutická společnost

Kompetence psychoterapeuta

EAP 2013

1. Odborná, samostatná a zodpovědná praxe

1.1 Založení odborné praxe předpokládá

1. Chovat se profesionálně a zodpovědně
2. Vybudovat vlastní praxi nebo se stát členem odborného týmu
3. Pracovat podle uznaných profesních standardů
4. Pečlivě zaznamenávat a uchovávat informace o klientech
5. Spolupracovat s dalšími odborníky
6. Cítit svoji odbornou odpovědnost i v profesním prostředí vůči kolegům
7. Být ve formě pro svoji psychoterapeutickou práci

1.2. Vytvořit vhodné prostředí

- Bezpečné pracovní podmínky
- Psychoterapeutické prostředí
- Jasně dohody

1.3. Reflektovat kvalitu své práce

- Pravidelně reflektovat svoji práci i praxi

1.4 Profesně růst

- Starat se o svůj profesní růst
- Reflektovat svůj osobní styl
- Reflektovat sebe sama i svou odbornou práci
- Přinášet výzkumné poznatky do praxe

- **1.5 Péče o osobní rozvoj**

- Rozvíjet kvality profesionálního terapeuta
- Osobní rozvoj

2. Psychoterapeutický vztah

2.1. Navázat psychoterapeutický vztah

2.2. Budovat a udržovat psychoterapeutický vztah

2.3. zvládání nejrůznějších obtíží v psychoterapeutickém vztahu

2.4 ukončení terapie

3. Vyšetření (hodnocení, diagnostika, konceptualizace)

- 3.1 Provést diagnostické zhodnocení
- 3.2 Stanovit diagnózu (ne ní myšleno striktně v lékařském či psychiatrickém smyslu)
- 3.3 Konceptualizovat a zvolit přístup

4. Dojednání kontraktu

- 4.1 Dojednat s klientem kontrakt
- 4.2 Plánovat psychoterapii

5. Různé techniky a intervence

- 5.1. využívat standardní techniky a intervence
- 5.2 zvládat emocionalitu sezení
- 5.3 Využívat další techniky a intervence – využívat a vzdělávat se v dalších technikách dle současného výzkumu

6. Období změn a krizí, práce s traumatem

- 6.1 Zvládnout změny v terapii a případné krize
- 6.2 Facilitovat tato období
- 6,3 pracovat s traumatizovanými osobami

7. Ukončení procesu a celková reflexe terapie

- 7.1 Směřovat k ukončení psychoterapie
- 7.2 Mít konec terapie ve svých rukou
- 7.3 zaznamenat a zhodnotit průběh terapie

8. Spolupráce s dalšími odborníky

- 8.1 Spolupracovat s dalšími odborníky
- 8.2. Vystupovat jako člen týmu, pokud jím jsem

9. Využití supervize, intervize a dalších možností reflexe

– provádět rutinní hodnocení své praxe – podrobně ji dále

10. Etika a kulturní citlivost

- 10.1. Pracovat v rámci etických norem
- 10.2 Pracovat se sociálními a kulturními odlišnostmi
- 10.3. orientovat se v sociálním, kulturním a politickém kontextu psychoterapie

11. Řízení a administrativa

- 11.1. Vést odbornou praxi
- 11.2 Řídit svou vlastní živnost

12. Výzkum

- znát a využívat psychoterapeutický výzkum

13. Prevence a osvěta

13.1 provádět prevenci a vzdělávání u klientů

13.2. prevence a osvěta ostatních